

**Uchwała Nr XXXVII/307/22
Rady Miejskiej w Strzyżowie
z dnia 31 marca 2022 r.**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Strzyżów na lata 2022-2025.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559) w związku z art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zmianami) oraz art. 10 ust. 1, ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zmianami)

**Rada Miejska w Strzyżowie
uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Strzyżów na lata 2022-2025, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzyżowie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2022 roku.

**PRZEWODNICĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Tomasz Grodzki**

**Gminny Program Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania
Narkomanii
dla Gminy Strzyżów
na lata 2022 - 2025**

Spis treści

Wstęp	3
ROZDZIAŁ I UZALEŻNIENIA.....	4
1.1. Uzależnienia – podstawowe informacje	4
1.2. Rodzaje uzależnień	5
1.3. Czynniki chroniące i czynniki ryzyka	6
ROZDZIAŁ II POSTANOWIENIA OGÓLNE.....	9
2.1. Podstawy prawne.....	9
2.2. Adresaci Programu.....	11
ROZDZIAŁ III DIAGNOZA ZAGROŻENIA UZALEŻNIENIAMI NA TERENIE GMINY ...	12
3.1. Charakterystyka Gminy.....	12
3.2. Dorośli mieszkańcy Gminy	14
3.3. Sprzedawcy napojów alkoholowych.....	15
3.4. Dzieci i młodzież szkolna.....	16
ROZDZIAŁ IV.....	19
ZADANIA Z ZAKRESU GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII.....	19
4.1. Cel i zadania Programu.....	19
ROZDZIAŁ V Źródła i zasady finansowania Programu.....	28
ROZDZIAŁ VI Realizacja Programu	28
6.1. Koordynator Programu	28
6.2. Realizatorzy Programu i partnerzy	28
ROZDZIAŁ VII Kontrola i monitorowanie efektywności Programu	29
ROZDZIAŁ VIII Sprawozdawczość.....	29
ROZDZIAŁ IX Zasady wynagradzania członków GKRPA.....	29

Wstęp

Niniejszy **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Strzyżów na lata 2022 – 2025 (zwany dalej Programem)** stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i jest kontynuacją działań podejmowanych w ramach uchwalanych dotychczas przez władze gminy gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz gminnych programów przeciwdziałania narkomanii.

Elementem niniejszego Programu są również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Władze Gminy Strzyżów, w trosce o zdrowie mieszkańców, dostrzegają bowiem, że problematyka uzależnień nie dotyczy jedynie konsumpcji alkoholu i narkotyków, ale również przejawia się w innych nieracjonalnych zachowaniach, jak np. hazard, zbieractwo, zakupoholizm czy nadużywanie nowoczesnych technologii (siecioholizm, fonoholizm). Niezależnie od swojego podłoża i formy, zjawisko uzależnień wywołuje zmiany charakterologiczne, które objawiają się brakiem obowiązkowości, osłabieniem woli i zainteresowań, a w dalszej kolejności wpływają na rozkład życia rodzinnego, zawodowego i towarzyskiego. Dlatego tak istotne jest włączanie dzieci, młodzieży, mieszkańców do udziału w programach profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych.

ROZDZIAŁ I

UZALEŻNIENIA

1.1. Uzależnienia – podstawowe informacje

Pod pojęciem uzależnienia behawioralnego (czynnościowego) rozumie się zaburzenia zachowania o charakterze nałogowym, niezwiązane z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych, które wiążą się z odczuwaniem przymusu i brakiem kontroli nad wykonywaniem określonej czynności oraz kontynuowaniem jej mimo negatywnych konsekwencji dla jednostki oraz jej otoczenia. Przykładami uzależnień behawioralnych są patologiczny hazard, uzależnienie od komputera, pracoholizm, zakupoholizm, uzależnienie od seksu/pornografii, uzależnienie od ćwiczeń fizycznych, uzależnienie od telefonu komórkowego, kompulsywne objadanie się, anoreksja.

Narkomania oznacza nadużywanie środków psychoaktywnych, potocznie – narkotyków, do których zaliczane są naturalne lub syntetyczne substancje, które wprowadzone w określonej dawce do organizmu ludzkiego – oddziałują na ośrodkowy układ nerwowy, powodując między innymi zmiany świadomości, percepcji, nastroju. Rozróżniamy narkotyki pochodzenia naturalnego, (opium, liście koki, konopie indyjskie czy grzyby halucynogenne) oraz otrzymywane w drodze laboratoryjnych procesów chemicznych (amfetamina, ecstazy, LSD). Środki psychoaktywne mogą powodować uzależnienie fizyczne i psychiczne oraz zaburzać czynności najważniejszych narządów i organów człowieka. Uzależnienie fizyczne polega na przystosowaniu (przyzwyczajeniu) organizmu do obecności określonego środka psychoaktywnego, a uzależnienie psychiczne oznacza poczucie potrzeby, przymus przyjmowania określonej substancji, aby zniwelować uczucie lęku, zagrożenia i stresu.

Zjawisko narkomanii implikuje poważne ryzyko dla zdrowia publicznego, zwłaszcza w zakresie występowania chorób infekcyjnych (HIV, żółtaczkę, choroby weneryczne).

Należy również zwrócić uwagę na niebezpieczeństwo, które jest związane z tzw. „**dopalaczami**”, szczególnie popularnymi w środowisku młodzieży. „Dopalacze” są środkami psychoaktywnymi i mogą wywoływać pobudzenie, halucynacje, stany euforii, obniżenia nastroju czy odurzenia. Dopalacze najczęściej składają się z kilku substancji co powoduje jednoczesne zaburzenia wielu funkcji ośrodkowego układu nerwowego, tym też różnią się od klasycznych narkotyków i na tym głównie polega ich niebezpieczeństwo.

Uzależnienie od alkoholu jest następstwem długotrwałego, szkodliwego spożywania

alkoholu, w którym picie uzyskuje zdecydowane pierwszeństwo przed zachowaniami, które niegdyś były dla osoby pijącej ważniejsze. Osoba uzależniona odczuwa silny nieodparty przymus sięgania po alkohol, doświadcza wielu nasilających się dolegliwości fizycznych i psychicznych po przerwaniu lub znacznym ograniczeniu picia (drżenie mięśniowe, wzmożona potliwość, zaburzenia snu, niepokój, drażliwość, lęki), które ustępują po wypiciu kolejnej porcji alkoholu i pije alkohol inaczej, niż tego naprawdę pragnie (więcej i dłużej niż planuje, ma problemy z utrzymaniem zaplanowanej abstynencji). Od uzależnienia należy rozróżnić tzw. **ryzykowne spożywanie alkoholu**, czyli picie nadmiernych jego ilości (jednorazowo i w określonym przedziale czasu) niepociągające za sobą aktualnie negatywnych konsekwencji, przy czym można oczekiwać, że pojawią się one, o ile obecny model picia nie zostanie zmieniony. Natomiast **szkodliwe picie alkoholu** opisywane jest jako wzór picia, który już powoduje szkody zdrowotne, fizyczne bądź psychiczne, ale również psychologiczne i społeczne, przy czym nie występuje uzależnienie od alkoholu.

1.2. Rodzaje uzależnień

„Aktualna klasyfikacja wyróżnia 8 grup środków psychoaktywnych:

- ⌘ alkohol,
- ⌘ opiaty (morfina, heroina, mleczek makowy i in.),
- ⌘ kanabinoły (marihuana, haszysz),
- ⌘ leki i substancje o działaniu uspokajającym i nasennym (relanium, nitrazepam i in.),
- ⌘ kokaina,
- ⌘ inne substancje pobudzające (m.in. amfetamina),
- ⌘ substancje halucynogenne (LSD, psylocybina i in.),
- ⌘ lotne rozpuszczalniki (zawierające toluen, octan etylu, octan butylu i inne, np. w rozpuszczalnikach do farb, klejach, zmywaczach do skór),
- ⌘ tytoń,
- ⌘ substancje inne niż wyżej wymienione lub kilka substancji.¹”

C. Guerreschi uzależnienia behawioralne określa mianem tzw. nowych uzależnień, w których „substancje chemiczne nie odgrywają żadnej roli”, a ich przedmiotem są „zachowania i działania akceptowane społecznie”.

Przykłady uzależnień behawioralnych:

¹<https://www.odnowa24h.pl/uzaleznienie-od-substancji-psychoaktywnych-a-uzaleznienie-behawioralne/>

- ⌘ patologiczny hazard,
- ⌘ uzależnienie od komputera/sieci internetowej,
- ⌘ pracoholizm,
- ⌘ zakupoholizm,
- ⌘ uzależnienie od seksu/pornografii,
- ⌘ uzależnienie od ćwiczeń fizycznych,
- ⌘ uzależnienie od telefonu komórkowego,
- ⌘ kompulsywne objadanie się².

1.3. Czynniki chroniące i czynniki ryzyka

Światowa Organizacja Zdrowia (WHO) podaje, że aż 50% zaburzeń zdrowia psychicznego prowadzących do nadużywania substancji psychoaktywnych, agresji i przemocy, a także innych zachowań antyspołecznych zaczyna się w okresie dojrzewania³. Dzieci i młodzież są więc grupą wymagającą szczególnie intensywnych oddziaływań profilaktycznych.

Środowisko szkolne wywiera ogromny wpływ na rozwój fizyczny, emocjonalny i społeczny dzieci i młodzieży, stąd jego kształtowanie może sprzyjać zdrowiu psychicznemu⁴.

Dzieci i młodzież szkolna oraz dorośli angażują się w zachowania ryzykowne z powodu nieumiejętności radzenia sobie z różnymi problemami jak np. radzenie sobie ze stresem, emocjami, trudność w rozwiązywaniu konfliktów. Poza powyższymi kompetencjami istnieją czynniki, które przyczyniają się do angażowania w zachowania ryzykowne – czynniki ryzyka, a także są czynniki, które chronią przed podejmowaniem zachowań problemowych.

Australijskie badania na zlecenie WHO pozwoliły na wyodrębnienie najistotniejszych czynników ryzyka oraz czynników chroniących⁵:

Czynniki ryzyka:

1. przemoc rówieśnicza,
2. odrzucenie przez rówieśników,
3. słaba więź ze szkołą,

² Guerreschi C., Nowe uzależnienia, Wydawnictwo Salwator, Kraków, 2006, s. 24.

³ World Health Organization, (2004), *Mental Health Policy, Plans and Programs*, Geneva.

⁴ Szymańska, J. (2012) *Ochrona zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w szkole*, ORE Warszawa

⁵ Monograph, (2000) Commonwealth Department of Health and Aged Care 2000. *Promotion, Prevention and Early Intervention for Mental Health*. Mental Health and Special Programs Branch, Canberra

4. niedostateczne kierowanie własnym zachowaniem (brak kontroli),
5. destrukcyjna grupa rówieśnicza,
6. niepowodzenia szkolne.

Czynniki chroniące można pogrupować w kilka kategorii:

1. poczucie przynależności,
2. pozytywny klimat szkoły,
3. prospołecznie nastawiona grupa rówieśnicza,
4. okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć,
5. zdecydowany brak akceptacji przez szkołę dla przemocy”.

Warto przywołać badania prowadzone przez K. Ostaszewski, D. Biechowska, A. Pisarska, M. Sowińska, „Psychospołeczne czynniki problemów behawioralnych u młodzieży w wieku 17-19 lat”, dzięki którym autorzy wyodrębnili czynniki ryzyka oraz czynniki chroniące związane z problemami behawioralnymi⁶.

Czynniki ryzyka problemowego hazardu:

- ⌘ indywidualna skłonność do podejmowania ryzyka dla zabawy (potrzeba doznań),
- ⌘ inne zachowania ryzykowne młodzieży, w tym nadużywanie Internetu,
- ⌘ wagary,
- ⌘ stosowanie cyberprzemocy.

Czynniki ryzyka nadużywania Internetu:

- ⌘ dolegliwości somatyczne i psychiczne,
- ⌘ przykre doświadczenia związane z byciem ofiarą cyberprzemocy,
- ⌘ problemowe zakupy.

Czynniki ryzyka problemowych zakupów:

- ⌘ spędzanie czasu wolnego w galeriach handlowych,
- ⌘ ekspozycja na zachowania ryzykowne kolegów,
- ⌘ dolegliwości somatyczne i psychiczne uczniów,
- ⌘ inne zachowania ryzykowne, w tym przede wszystkim używanie narkotyków oraz używanie leków.

⁶ Ostaszewski K., Biechowska D, Pisarska A., Sowińska M (2017). Psychospołeczne czynniki problemów behawioralnych u młodzieży w wieku 17- 19 lat: Badania podłużne – kontynuacja. Raport końcowy z badań z badań jakościowych i ilościowych. Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, Warszawa.

Czynniki ryzyka nadmiernego grania w gry komputerowe:

- ⌘ bycie sprawcą cyberprzemocy.

Czynniki ryzyka korzystania ze stron pornograficznych:

- ⌘ ekspozycja na ryzykowne zachowania rówieśników,
- ⌘ indywidualna skłonność do podejmowania ryzyka dla zabawy (potrzeba doznań),
- ⌘ objawy depresji.

Czynniki, które chronią przed problemowym hazardem:

- ⌘ akceptacja siebie (samoocena),
- ⌘ wykorzystywanie przez młodzież czasu wolnego do czytania książek dla przyjemności.

Czynniki, które chronią przed nadużywaniem Internetu:

- ⌘ utrzymywanie dobrych relacji z rodzicami i rówieśnikami (wsparcie rodziców i dobre relacje z rówieśnikami),
- ⌘ sposób spędzania wolnego czasu (przeznaczanie czasu wolnego na odrabianie lekcji, spędzanie czasu wolnego poza domem, sport i inne formy aktywności fizycznej).

Czynniki, które chronią przed problemowymi zakupami:

- ⌘ akceptacja siebie (samoocena),
- ⌘ dobre relacje z rówieśnikami,
- ⌘ wsparcie rodziców.

Czynniki, które chronią przed nadmiernym korzystaniem z gier komputerowych:

- ⌘ wsparcie społeczne (wsparcie rodziców i wsparcie przyjaciół).

Czynniki, które chronią przed korzystaniem ze stron pornograficznych:

- ⌘ monitorowanie przez rodziców czasu wolnego i relacji społecznych dorastającego młodego człowieka,
- ⌘ uprawianie sportu i aktywność fizyczna w czasie wolnym,
- ⌘ praktyki religijne i wiara w Boga.

ROZDZIAŁ II

POSTANOWIENIA OGÓLNE

2.1. Podstawy prawne

Zgodnie art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego są obowiązane do podejmowania działań zmierzających do ograniczania spożycia napojów alkoholowych oraz zmiany struktury ich spożywania, inicjowania i wspierania przedsięwzięć mających na celu zmianę obyczajów w zakresie sposobu spożywania tych napojów, działania na rzecz trzeźwości w miejscu pracy, przeciwdziałania powstawaniu i usuwania następstw nadużywania alkoholu, a także wspierania działalności w tym zakresie organizacji społecznych i zakładów pracy.

W myśl art. 2 ust. 1 ww. ustawy, zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonuje się przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- 1) tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje powstrzymanie się od spożywania alkoholu;
- 2) działalność wychowawczą i informacyjną;
- 3) ustalanie odpowiedniego poziomu i właściwej struktury produkcji napojów alkoholowych przeznaczanych do spożycia w kraju;
- 4) ograniczanie dostępności alkoholu;
- 5) leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu;
- 6) zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie;
- 7) przeciwdziałanie przemocy w rodzinie;
- 8) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez finansowanie centrów integracji społecznej.

Na podstawie art. 4¹ ust. 1 do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu.

Bezpośrednią podstawę prawną dla sporządzenia i realizacji niniejszego Programu stanowi art. 4¹ ust. 2 w następującym brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2022 r.⁷:

⁷ Na podstawie przepisów Ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021 r., poz. 2469).

2. Realizacja zadań, o których mowa w ust. 1, jest prowadzona w postaci uchwalonego przez radę gminy gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych i który uwzględnia cele operacyjne dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia. Elementem gminnego programu mogą być również zadania związane z przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym. Gminny program jest realizowany przez ośrodek pomocy społecznej albo centrum usług społecznych, o których mowa w przepisach o pomocy społecznej, lub inną jednostkę wskazaną w tym programie. W celu realizacji gminnego programu wójt (burmistrz, prezydent miasta) może powołać pełnomocnika”.

Ponadto zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.), również przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Jak stanowi art. 10 ust. 2a w gminnym programie uwzględnia się działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną prowadzoną w szkołach i placówkach systemu oświaty, a także diagnozę w zakresie występujących w szkołach i placówkach systemu oświaty czynników ryzyka i czynników chroniących. W ramach gminnego programu w szkołach i placówkach systemu oświaty są realizowane w szczególności działania o potwierdzonej skuteczności lub oparte na naukowych podstawach prowadzone w zakresie działalności, o której mowa w ust. 2a ustawy.

Oprócz obu ww. ustaw, niniejszy Program został sporządzony i będzie realizowany z uwzględnieniem stosownych przepisów:

1. Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1956 ze zm.);
2. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 ze zm.).
3. Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249 ze zm.)
6. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2021 r., poz. 711 ze zm.).

7. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021-2025 (Dz. U. z 2021 r., poz. 642).

2.2. Adresaci Programu

Program adresowany jest do wszystkich mieszkańców Gminy Strzyżów - dzieci, młodzieży, dorosłych, w jakikolwiek sposób związanych z problemem: alkoholowym, narkomanii i innego typu uzależnień, bądź zagrożonych prawdopodobieństwem wystąpienia tych problemów. Adresatami Programu są także jednostki zajmujące się pracą z rodzinami dysfunkcyjnymi, placówki oświatowe, instytucje kultury oraz inne, które mają na celu promowanie zdrowego stylu życia, wolnego od nałogów oraz szerzenie idei trzeźwości w środowisku lokalnym, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży.

ROZDZIAŁ III

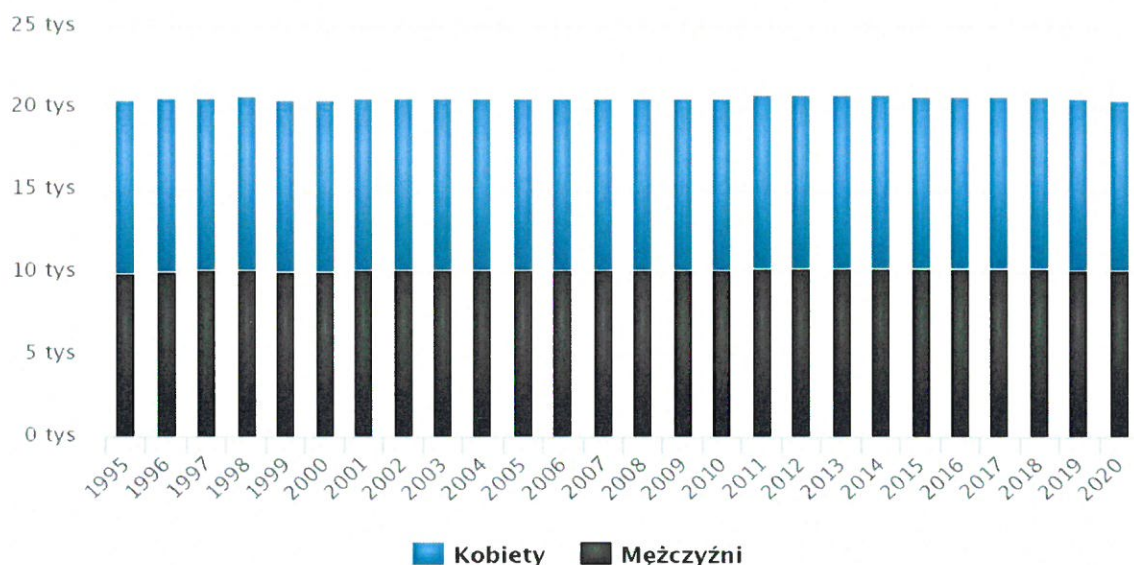
DIAGNOZA ZAGROŻENIA UZALEŻNIENIAMI NA TERENIE GMINY

3.1. Charakterystyka Gminy

Gmina Strzyżów ma 20 521 mieszkańców, z czego 50,7% stanowią kobiety, a 49,3% mężczyźni. W latach 2002-2020 liczba mieszkańców zmalała o 0,6%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41,8 lat i jest porównywalny do średniego wieku mieszkańców województwa podkarpackiego oraz porównywalny do średniego wieku mieszkańców całej Polski.

Populacja – Gmina Strzyżów w latach 1995 – 2020

(Źródło: GUS)

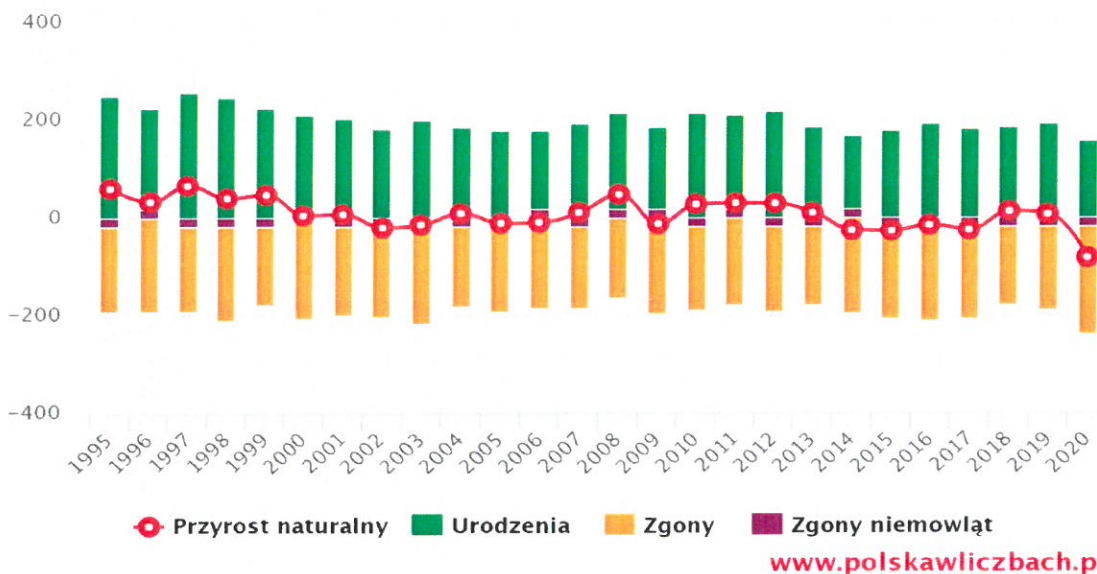

www.polskawliczbach.pl

Gmina Strzyżów ma ujemny przyrost naturalny wynoszący – 83. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu – 4,03 na 1000 mieszkańców gminy Strzyżów. W 2020 roku urodziło się 157 dzieci, w tym 51,0% dziewczynek i 49,0% chłopców. Średnia waga noworodków to 3 332 gramów. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,79 i jest porównywalny do średniej dla województwa oraz większy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju.

Przyrost naturalny w latach 1995–2020 w gminie Strzyżów

(Źródło: GUS)

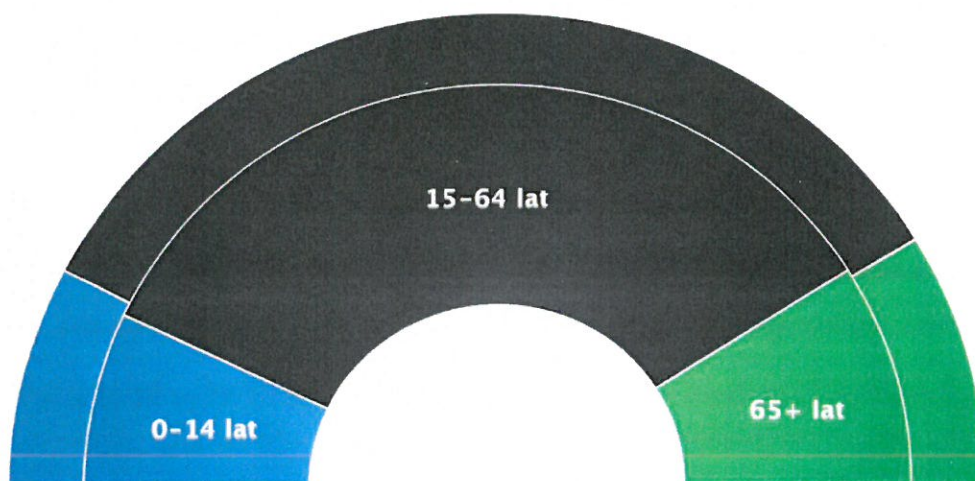

www.polskawliczbach.pl

61,5% mieszkańców gminy Strzyżów jest w wieku produkcyjnym, 17,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 21,4% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym⁸.

Biologiczne grupy wieku – Gmina Strzyżów, 2020

(Źródło: GUS)

www.polskawliczbach.pl

⁸ https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Strzyzow#dane-demograficzne

3.2. Dorośli mieszkańcy Gminy

Badania obejmowały mieszkańców Gminy Strzyżów, którzy ukończyli osiemnasty rok życia, metoda zastosowana w badaniu to standardowa ankieta papier-ołówek. Respondenci zostali poinformowani o anonimowym charakterze ankiety oraz możliwości rezygnacji z badania w dowolnym momencie.

W badaniu wzięło udział 100 osób, w tym 38 mężczyzn oraz 62 kobiety. Średnia wieku respondentów wyniosła 42 lata.

- ⌘ W opinii mieszkańców Gminy Strzyżów najistotniejszymi problemami społecznymi lokalnego środowiska są kolejno: **przemoc i agresja na ulicy (51%) oraz alkoholizm (49%)**. Natomiast za najbardziej rozpowszechnione zjawiska uzależnień w lokalnym środowisku mieszkańcy uznali kolejno: **uzależnienie od Internetu (58%), zaburzenia odżywiania (53%) oraz nikotynizm (48%)**. Warto wspierać różnego rodzaju akcje promujące rozpowszechnianie wiedzy w poruszanych przez mieszkańców tematach i poszukujące rozwiązań zauważonych problemów. Jednymi z prostszych i najbardziej ekonomicznych metod dotarcia do dużej liczby osób są plakaty oraz ulotki edukacyjne.
- ⌘ Według opinii wyrażonych w ankiecie na temat spożywania alkoholu można wysnuć wniosek, że mieszkańcy **Gminy Strzyżów odzwierciedlają postawy wobec picia alkoholu o średnim poziomie ryzyka**. Mieszkańcy Gminy Strzyżów stosunkowo często sięgają po alkohol (40% pije 2-3 razy w tygodniu, 23% raz w tygodniu). Zdaniem 49% mieszkańców Gminy Strzyżów spożycie alkoholu zmalało na przestrzeni minionych 10 lat, a 18% jest zadania, że wzrosło.
- ⌘ Wyniki świadczą o tym, że to błędne przekonanie o mniejszej szkodliwości alkoholu zawartego w napojach niskoprocentowych (np. piwo) jest rozpowszechnione wśród dorosłej społeczności Gminy Strzyżów, ponieważ łącznie 71% mieszkańców uważa, że alkohol zawarty w piwie jest mniej szkodliwy niż ten zawarty w wódce.
- ⌘ Wskazane jest przeprowadzenie wśród mieszkańców Gminy Strzyżów kampanii informacyjnej, mającej na celu zwrócenie uwagi na negatywne skutki spożywania alkoholu na organizm człowieka oraz konsekwencje społeczne związane z jego nadmiernym spożywaniem. Kształtowanie postaw mieszkańców powinno nie tylko wiązać się z oddziaływaniem na poziom ich wiedzy, ale także koncentrować się na dwóch pozostałych składnikach postaw, czyli przekonaniach oraz emocjach, które mają swoje odzwierciedlenie w motywacjach mieszkańców, sięgających po alkohol. Dlatego, należałoby wziąć pod

uwagę możliwość zorganizowania szeregu darmowych spotkań otwartych, mających na celu kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.

- ⌘ **Palenie wyrobów tytoniowych** jest wśród dorosłych mieszkańców Gminy Strzyżów rozpowszechnionym nałogiem. **100%** z mieszkańców zadeklarowało, że pali bądź nadal palą wyroby tytoniowe.
- ⌘ Wskazane jest zwrócenie szczególnej uwagi na dostępność oraz rozpowszechnienie informacji na temat działań podejmowanych przez władze lokalne w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od narkotyków i dopalaczy, a także rozpowszechniania wiedzy o negatywnych skutkach ich zażywania – 49% ankietowanych uznało, że ich poziom wiedzy nt. narkotyków i dopalaczy jest niewielki.
- ⌘ Szczególnie niepozornym z uzależnień jest sicioholizm. 72% badanych jest zdania, że od korzystania z Internetu można się uzależnić. Z odpowiedzi uzyskanych od mieszkańców Gminy Strzyżów wynika, iż zdarza się im korzystać z Internetu dłużej niż zakładali (68%). Jako powody korzystania z Internetu wskazywano na: sprawdzanie poczty (99%), korzystanie z serwisów społecznościowych (94%), naukę (90%), przeglądanie portali informacyjnych (85%), komunikowanie się ze znajomymi przez komunikatory (80%) oraz czatowanie i gry online (po 72%).
- ⌘ 68% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych (alkohol, nikotyna, narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, leki) oraz zapobieganie różnorodnym szkodom zdrowotnym i społecznym, które są z tym związane.

3.3. Sprzedawcy napojów alkoholowych

Badanie zostało przeprowadzone wśród sprzedawców napojów alkoholowych w punktach sprzedaży na terenie Gminy Strzyżów. Grupa badana stanowiła 14 kobiet i 6 mężczyzn. 17 z respondentów to pracownicy punktów sprzedaży alkoholu natomiast 3 osoby to właściciele tych miejsc. Średnia wieku przebadanych sprzedawców wyniosła 39 lat.

We wszystkich badanych punktach sprzedawany jest alkohol jak i wyroby tytoniowe.

⌘ Rozkład deklaracji sprzedaży alkoholu pozwala sądzić, iż sprzedawcy **odpowiedzialnie podchodzą** do sprzedaży alkoholu i papierosów osobom niepełnoletnim. W przypadku wątpliwości, co do wieku osoby kupującej alkohol lub papierosy **wszyscy z badanych deklarują, że sprawdzają dowody potwierdzające wiek**. Zestawiając te wyniki z opiniami badanych uczniów w szkołach z terenu Gminy Strzyżów, zalecane jest przeprowadzenie kampanii informacyjnej z zakresu odpowiedzialnej sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych. Kampania informacyjna może, zatem obejmować szkolenie dla sprzedawców, akcje z wykorzystaniem techniki Mystery Shopping i dystrybucję materiałów typu plakaty, naklejki do umieszczenia w punktach. Rekomenduje się także zapoznanie pracowników punktów sprzedaży napojów alkoholowych z procedurą skutecznej odmowy, wzmacnianie umiejętności asertywności oraz ukazanie sposobów wspomagających współpracę sprzedawców z Policją.

3.4. Dzieci i młodzież szkolna

Badanie przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

W badaniu udział wzięli uczniowie klas szkół podstawowych i ponadpodstawowych Gminy Strzyżów.

Liczebność grup badanych	
Szkoły Podstawowe (SP)	150
Szkoły Ponadpodstawowe (SPP)	158
ŁĄCZNIE	308

⌘ Wraz z wiekiem badanych uczniów wzrasta odsetek młodych osób eksperymentujących z alkoholem oraz papierosami.

- ⌘ **Spożywanie napojów alkoholowych** przez młodzież szkolną w Gminie Strzyżów można określić na **wysokim poziomie ryzyka**. Wraz z wiekiem rośnie odsetek osób sięgających po alkohol – inicjację alkoholową ma za sobą 13% uczniów klas SP oraz 56% uczniów klas SPP. Planując oddziaływania profilaktyczne kierowane do dzieci i młodzieży warto wykorzystywać proces uczenia się rówieśniczego. Jest to sytuacja, w której dorastający człowiek czerpie pozytywne poglądy i postawy nie tylko od nauczyciela czy pedagoga, ale głównie od swoich rówieśników. Jeśli podczas programów profilaktycznych zostaną przeprowadzone odpowiednio dobrane ćwiczenia i zabawy, uczniowie sami wyciągną wnioski dotyczące konsekwencji nadużywania alkoholu i będą mieli okazję podzielić się nimi z grupą.
- ⌘ Badania wykazały, że pewien odsetek badanych młodych mieszkańców Gminy Strzyżów palił lub nadal pali wyroby tytoniowe. Do palenia papierosów chociaż raz w życiu przyznaje się 9% uczniów klas SP oraz 37% uczniów klas SPP. Najczęściej wskazywanymi powodami palenia papierosów przez uczniów, którzy mają za sobą inicjację nikotynową była chęć spróbowania czegoś nowego. Jednocześnie niepokojący jest względnie bardzo łatwy dostęp dzieci i młodzieży do wyrobów tytoniowych i napojów alkoholowych. Jego ograniczenie jest zadaniem leżącym w obowiązku osób dorosłych. Rekomenduje się podejmowanie działań budujących świadomość zagrożenia związanego z poszczególnymi używkami poprzez warsztaty profilaktyczne, szkolenia dla nauczycieli lub pogadanki profilaktyczne dla rodziców.
- ⌘ Jak wynika z badań problem **zażywania substancji psychoaktywnych takich jak narkotyki czy dopalacze** jest zauważalny, lecz nierozpowszechniony wśród uczniów szkół Gminy Strzyżów (2% uczniów klas SP oraz 11% uczniów SPP przyznaje, że zażywało już narkotyki lub dopalacze). Należy zwrócić uwagę na profilaktykę narkomanii wśród uczniów. W przypadku zażywania substancji psychoaktywnych bardzo ważne jest prowadzenie regularnych zajęć profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom. Najbardziej sprzyjające okoliczności do kontaktu z substancjami psychoaktywnymi stwarzają wakacje oraz czas wolny, dlatego też dzieci w tym okresie powinny zostać otoczone szczególną uwagą opiekunów i uświadamiane w kwestii niebezpieczeństw, jakie wiążą się z zażywaniem substancji psychoaktywnych. Zaleca się podjęcie obserwacji w placówkach oświatowych, w celu identyfikacji uczniów zażywających środki psychoaktywne.

- ⌘ Uczniowie w Gminie Strzyżów deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z: **rodzicami/opiekunami** (SP: łącznie 92%; SPP: łącznie 86%), **nauczycielami** (SP: łącznie 70%; SPP: łącznie 60%) oraz **rówieśnikami** (SP: łącznie 88%; SPP: łącznie 87%). Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców.
- ⌘ Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na **korzystaniu z komputera** (powyżej 6 godzin SP: 23%; SPP: 26%) **oraz telefonu komórkowego** (ponad 5 godzin dziennie (SP: 16%; SPP: 41%). Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych, oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.
- ⌘ **Jako powody korzystania z komputera i Internetu** uczniowie wskazywali kolejno na: **SP:** kontakt ze znajomymi (66%), granie w gry online (63%), oglądanie filmów (61%), naukę (55%) oraz słuchanie muzyki (53%), **SPP:** kontakt ze znajomymi (90%), słuchanie muzyki (80%), naukę (77%) oraz oglądanie filmów (84%).

ROZDZIAŁ IV

ZADANIA Z ZAKRESU GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

4.1. Cel i zadania Programu

Cel Programu:

Zapewnienie mieszkańcom Gminy bezpieczeństwa zdrowotnego i minimalizowanie szkód społecznych spowodowanych alkoholizmem i narkomanią, a także zwiększenie świadomości społecznej w zakresie profilaktyki, rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym.

Zadania Programu:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej, rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych

Kierunki działań:

- ⌘ Finansowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień w Strzyżowie w ramach jego działalności m.in.:
 - prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej na temat choroby alkoholowej, metod leczenia, faz rozwoju uzależnienia, konsekwencji nadużywania alkoholu i innych,
 - udzielanie bezpłatnych porad specjalistów psychologa, prawnika, pedagogów, specjalisty w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, konsultacji telefonicznych oraz prowadzenie telefonu zaufania - 733 401 411,
 - motywowanie osób uzależnionych, jak i członków ich rodzin do podjęcia psychoterapii w placówkach leczenia uzależnień, kierowanie do leczenia specjalistycznego oraz do skorzystania ze wsparcia w ramach grup samopomocowych,
 - motywowanie osób pijących ryzykownie i szkodliwie, ale nieuzależnionych do zmiany obecnego modelu picia,
 - udzielanie wsparcia osobom po zakończonym leczeniu odwykowym (np. rozmowy podtrzymujące),

- rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie wsparcia i informacji o lokalnych instytucjach zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
 - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
 - gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny,
- ⌘ podejmowanie czynności zmierzających do wydania orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego:
- motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego,
 - kierowanie do biegłego sądowego psychologa klinicznego i lekarza psychiatry w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu osób niewyrażających zgody na podjęcie leczenia odwykowego,
 - kierowanie spraw do sądu w celu wydania postanowienia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego,
- ⌘ dofinansowywanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z osobami uzależnionymi, współuzależnionymi oraz ofiarami przemocy w rodzinie dla osób dyżurujących w Punkcie,
- ⌘ zakup i dystrybucja materiałów informacyjno-edukacyjnych typu broszury, ulotki, poradniki dotyczących uzależnień dla klientów Punktu oraz instytucji współpracujących z placówką,
- ⌘ stała współpraca z Policją, Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rejonowym oraz specjalistycznymi ośrodkami leczenia odwykowego,
- ⌘ współpraca z Izbą Wytrzeźwień w Rzeszowie w zakresie przekazywania informacji dotyczących problemów alkoholowych na terenie Gminy Strzyżów, a także dofinansowania jej działań polegających na rozwiązywaniu problemów alkoholowych oraz prowadzeniu profilaktyki uzależnień w odniesieniu do osób z terenu Gminy Strzyżów, doprowadzonych do wytrzeźwienia,
- ⌘ prowadzenie bazy danych placówek terapeutycznych i leczenia odwykowego,
- ⌘ zapobieganie problemom wynikającym z picia alkoholu przez osoby starsze,
- ⌘ organizowanie spotkań tematycznych i upowszechnianie informacji o możliwościach uzyskania pomocy dla rodzin, w których występują problemy alkoholowe lub problemy wynikające z używania substancji psychoaktywnych, a także z uzależnień behawioralnych,
- ⌘ w miarę potrzeby podejmowanie innych działań służących realizacji zadania.

Wskaźniki:

- ⌘ liczba osób, które skorzystały ze specjalistycznej pomocy Punktu,
- ⌘ liczba udzielonych porad,
- ⌘ liczba złożonych do GKRPA wniosków w sprawie zobowiązania osób nadużywających alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego,
- ⌘ liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy interwencyjno-motywuujące,
- ⌘ liczba wniosków skierowanych przez GKRPA do sądu w sprawie zobowiązania do podjęcia leczenia odwykowego.

2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i inne uzależnienia, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Kierunki działań:

- ⌘ finansowanie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień w Strzyżowie w ramach jego działalności m.in.:
 - prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej na temat choroby alkoholowej metod leczenia, faz rozwoju uzależnienia , konsekwencji nadużywania alkoholu i innych,
 - udzielanie bezpłatnych porad specjalistów psychologa, prawnika, pedagogów, specjalisty w zakresie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie, konsultacji telefonicznych oraz prowadzenie telefonu zaufania - 733 401 411,
 - rozpoznawanie zjawiska przemocy domowej, udzielenie wsparcia i informacji o lokalnych instytucjach zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
 - inicjowanie interwencji w przypadku diagnozy przemocy domowej,
 - gromadzenie aktualnych informacji na temat dostępnych miejsc pomocy i kompetencji poszczególnych służb i instytucji, które powinny być włączone w systemową pomoc dla rodziny,
- ⌘ partycypowanie w kosztach funkcjonowania świetlicy przy Szkole Podstawowej Nr 2 w Strzyżowie („Świetlica Radości”),
- ⌘ umożliwianie stałego doskonalenia umiejętności, podnoszenia kwalifikacji w zakresie problematyki uzależnień, pracy z osobami współuzależnionymi od substancji

psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych oraz ofiarami przemocy w rodzinie, członkom Komisji oraz osobom współpracującym przy realizacji Programu,

⌘ przeciwdziałanie przemocy w rodzinie:

- współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Strzyżowie,
- współpraca GKRPA z policją, sądem rodzinnym, kuratorami, MGOPS, placówkami służby zdrowia oraz innymi instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- współpraca z sądami w zakresie kierowania osób nadużywających alkoholu i stosujących przemoc w rodzinie na leczenie odwykowe,
- współdziałanie z instytucjami działającymi na terenie gminy w celu zapewnienia pomocy terapeutycznej, psychologicznej, a także prawnej dla osób doznających przemocy w rodzinie,
- podejmowanie prób zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie na terenie gminy,
- kierowanie zawiadomień do policji lub prokuratury w przypadkach określonych w art. 12 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- upowszechnianie informacji na temat instytucji powołanych do przeciwdziałania zjawisku przemocy w rodzinie, a w szczególności ochrony osób doznających przemoc,
- prowadzenie edukacji publicznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez: realizację programów profilaktycznych i działań w tym zakresie, udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach, zakup i dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych,
- finansowanie szkoleń i kursów dla osób pracujących z osobami stosującymi przemoc w rodzinie,

⌘ prowadzenie działań edukacyjnych dla dorosłych w zakresie szkód wynikających z używania środków psychoaktywnych przez młodych ludzi oraz kształtowaniu prawidłowych postaw rodzicielskich.

⌘ propagowanie wiedzy na temat FAS - alkoholowego zespołu płodowego i FASD - spektrum alkoholowych uszkodzeń płodu oraz wspieranie rodziców i opiekunów dzieci z zespołem FAS i FASD,

⌘ w miarę potrzeb podejmowanie innych działań służących realizacji ww. zadania.

Wskaźniki:

- ⌘ liczba zorganizowanych przedsięwzięć profilaktycznych,
- ⌘ liczba udzielonych porad,
- ⌘ liczba osób przeszkolonych w zakresie problematyki uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz przeciwdziałaniem uzależnieniom behawioralnym w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych.

Kierunki działań:

- ⌘ realizowanie programów edukacyjno–profilaktycznych dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych, w tym również realizowanie programów interwencyjnych,
- ⌘ dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych dla osób pracujących w obszarze profilaktyki oraz uzależnień z dziećmi i młodzieżą,
- ⌘ udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach, akcjach informacyjno–edukacyjnych,
- ⌘ finansowanie oraz rozpowszechnianie literatury specjalistycznej, zakup materiałów edukacyjnych, informacyjnych i promocyjnych w zakresie oddziaływań profilaktycznych,
- ⌘ współorganizowanie różnych imprez lokalnych, szkolnych będących promocją zdrowego stylu życia (bez środków psychoaktywnych oraz bez wzmocnienia czynności, które mogą prowadzić do uzależnień behawioralnych) np. pikników, festynów rodzinnych,
- ⌘ wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież, skierowanych do grup rówieśniczych (w tym: spektakli teatralnych, happeningów, koncertów profilaktycznych, warsztatów profilaktycznych, zajęć rekreacyjnych, itp.),
- ⌘ rozwijanie oferty zajęć pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży promującej zdrowy styl życia, w tym zajęć sportowych, turniejów, konkursów, pikników,
- ⌘ dofinansowywanie zajęć pozaszkolnych w okresie wypoczynku zimowego i letniego, kolonii i obozów profilaktycznych, terapeutycznych oraz innych form wypoczynku z elementami profilaktyki,

- ⌘ upowszechnianie informacji na temat miejsc, instytucji zajmujących się leczeniem uzależnień i programów dla osób uzależnionych w tym dla dzieci i młodzieży,
- ⌘ stała współpraca z lokalnymi wydawnictwami, mająca na celu rozpowszechnianie informacji o problemach środowiska i prowadzonej działalności profilaktycznej,
- ⌘ monitorowanie skali problemów związanych z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych w środowisku lokalnym, przez prowadzenie badań, sondaży opinii publicznej, sporządzanie lokalnych diagnoz pozwalających ocenić aktualny stan problemów społecznych,
- ⌘ monitorowanie skali problemów związanymi z uzależnieniami behawioralnymi w środowisku lokalnym, przez prowadzenie badań, sondaży opinii publicznej, sporządzanie lokalnych diagnoz pozwalających ocenić aktualny stan problemów behawioralnych,
- ⌘ propagowanie edukacji zdrowotnej poprzez:
 - publikowanie materiałów na temat zagrożeń wynikających z uzależnień od substancji psychoaktywnych, jak i również uzależnień behawioralnych oraz informacji o podejmowanych działaniach lokalnych w zakresie uzależnień,
 - zakup i dystrybucję materiałów edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- ⌘ prowadzenie działań na rzecz przeciwdziałania nietrzeźwości kierowców oraz bezpieczeństwa ruchu drogowego (m.in. udział w kampaniach społecznych, zakup materiałów edukacyjnych, prowadzenie programów dla kandydatów na kierowców w szkołach nauki jazdy oraz placówkach oświatowych),
- ⌘ dofinansowanie środowiskowych działań na rzecz ograniczania spożywania alkoholu w szczególności przez osoby nieletnie,
- ⌘ prowadzenie działań profilaktycznych o charakterze edukacyjno-informacyjnym dotyczących uzależnień w ramach Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego ds. Uzależnień (pogadanki, warsztaty, prelekcje).

Wskaźniki:

- ⌘ liczba osób przeszkolonych w zakresie profilaktyki oraz uzależnień wśród dzieci i młodzieży,
- ⌘ liczba realizowanych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,

- ⌘ liczba osób uczestniczących w programach i kampaniach społecznych dotyczących uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych,
- ⌘ liczba przedsięwzięć realizowanych w ramach działalności edukacyjnej i informacyjnej,
- ⌘ liczba zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- ⌘ liczba osób uczestniczących w zajęciach pozaszkolnych w okresie ferii zimowych i wakacji, obozach profilaktycznych i terapeutycznych oraz innych form z programem profilaktycznym,
- ⌘ liczba osób uczestniczących w zajęciach pozaszkolnych: turniejach i zawodach sportowych, konkursach, piknikach mających wyraźny cel profilaktyczny, eksponujący sportowy, aktywny i zdrowy sposób życia,
- ⌘ liczba działań z zakresu edukacji zdrowotnej.

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym.

Kierunki działań:

- ⌘ rozwijanie współpracy pomiędzy podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i uzależnieniom behawioralnym obejmującej m.in. przepływ informacji i wymianę doświadczeń,
- ⌘ współpraca z Policją, Kościołem Katolickim i innymi związkami wyznaniowymi, MGOPS, szkołami, placówkami oświatowo-wychowawczymi, opiekuńczymi, przedstawicielami służby zdrowia w zakresie działań dotyczących rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii, a także uzależnieniom behawioralnym,
- ⌘ współpraca z organizacjami pozarządowymi realizującymi działania w obszarze przeciwdziałania problemom alkoholowym, przeciwdziałania narkomanii i uzależnieniom behawioralnym,
- ⌘ wspieranie inicjatyw społecznych o charakterze proabstynenckim i prozdrowotnym poprzez dofinansowywanie działalności rozrywkowej, artystycznej, wydawniczej, sportowej, turystycznej, informacyjnej i innej, która kształtowałaby normy obyczajowe

oraz styl życia zgodnie z duchem trzeźwości podejmowanych przez różnego typu organizacje, instytucje oraz ruchy trzeźwościowe,

- ⌘ współpraca z organizacjami pożytku publicznego w ramach promocji zdrowego stylu życia bez nałogów,
- ⌘ współpraca i wspomaganie grup samopomocowych szczególnie AA, Al-Anon działających przy Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym ds. Uzależnień w Strzyżowie w procesie rehabilitacji poprzez:
 - nieodpłatne udostępnienie sali na spotkania grup AA i Al-Anon,
 - dofinansowywanie wyjazdów trzeźwościowych, których uczestnikami są osoby uzależnione od alkoholu oraz członkowie ich rodzin,
 - wspieranie działań na rzecz integracji środowiska trzeźwościowego (np. miting rocznicowy, Dni Trzeźwości, wigilia).
- ⌘ współpraca z Krajowym Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, Fundacją „ETOH” celem uzyskania pomocy merytorycznej, organizacyjnej dla wdrażania i realizacji Programu oraz innymi organizacjami, które profesjonalnie zajmują się działalnością profilaktyczną.
- ⌘ koordynowanie działań dotyczących pomocy osobom współuzależnionym i ofiarom przemocy w rodzinie, poprzez współpracę z Policją, Miejsko Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, placówkami służby zdrowia oraz organizacjami pozarządowymi i osobami fizycznymi realizującymi zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Wskaźniki:

- ⌘ liczba wspólnych przedsięwzięć podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom,
- ⌘ liczba wspieranych organizacji pozarządowych działających w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom,
- ⌘ liczba zorganizowanych inicjatyw społecznych w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom.

5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed Sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Kierunki działań:

- ⌘ prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie:
 - przestrzegania zasad sprzedaży napojów alkoholowych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
 - przestrzegania zasad i warunków określonych w udzielonych zezwoleniach,
- ⌘ szkolenie dla sprzedawców napojów alkoholowych,
- ⌘ szkolenia dla członków Komisji.

Wskaźniki:

- ⌘ liczba przeprowadzonych szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych,
- ⌘ liczba zawiadomień dotyczących naruszenia w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zaopiniowanych przez Komisję oraz liczba podjętych działań,
- ⌘ liczba orzeczeń sądowych uwzględniających wnioski Komisji, w zakresie naruszenia w art. 13¹ i art. 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, liczba skontrolowanych punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
- ⌘ liczba podjętych interwencji w związku z nieprzestrzeganiem zasad i warunków korzystania z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

6. Realizacja zadań związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19.

Celem tego zadania jest zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie COVID-19.

ROZDZIAŁ V

Źródła i zasady finansowania Programu

1. Źródłem finansowania zadań Programu są środki finansowe budżetu gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Program może być finansowany z innych źródeł oraz dotacji celowych z budżetu państwa.
2. Zasady finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii stanowią załącznik Nr I do niniejszego Programu.
3. Środki niewykorzystane w danym roku budżetowym na realizację zadań określonych w Programie zwiększą pulę środków w następnym roku budżetowym na realizację zadań niniejszego Programu. Zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki te nie mogą być przeznaczone na inne cele.

ROZDZIAŁ VI

Realizacja Programu

6.1. Koordynator Programu

Koordynatorem Programu, podmiotem odpowiedzialnym za przygotowanie i realizację Programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołana przez Burmistrza Strzyżowa w drodze Zarządzenia, działająca w oparciu o Regulamin określający zasady funkcjonowania, w tym organizację wewnętrzną i tryb jej pracy.

6.2. Realizatorzy Programu i partnerzy

Ze względu na wielopłaszczyznowe oddziaływanie problemów uzależnień na społeczeństwo Gminy Strzyżów, przyjęto szeroką listę realizatorów Programu, która obejmuje instytucje i podmioty bezpośrednio stykające się z problemem nadużywania alkoholu, narkotyków i innych środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych (Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień), służby mundurowe (Komenda Powiatowa Policji), placówki oświatowe (szkoły, poradnia psychologiczno-pedagogiczna, placówki opiekuńczo-wychowawcze), Kościół Katolicki i inne związki wyznaniowe, placówki ochrony zdrowia, organizacje pozarządowe, instytucje kultury, lokalne media, Urząd Miejski w Strzyżowie oraz inne podmioty, które aktywnie współpracują przy całościowej realizacji Programu.

ROZDZIAŁ VII

Kontrola i monitorowanie efektywności Programu

Wnioskodawca, który otrzymał dofinansowanie zobowiązany jest do złożenia w terminie do 14 dni od daty zakończenia realizacji programu/projektu/przedsięwzięcia sprawozdania na formularzu, którego wzór stanowi załącznik do niniejszego Programu.

Brak złożenia sprawozdania w terminie, stanowić będzie podstawę do pozbawienia wnioskodawcy możliwości przyznania w danym roku budżetowym środków finansowych na realizację kolejnego zadania w ramach Programu.

Stały monitoring programu prowadzony jest przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

ROZDZIAŁ VIII

Sprawozdawczość

Burmistrz sporządza raport z wykonania w danym roku gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii i efektów jego realizacji, który przedkłada radzie gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport.

ROZDZIAŁ IX

Zasady wynagradzania członków GKRPA

1. Przewodniczącemu oraz członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Strzyżowie za udział w posiedzeniach i pracach Komisji przysługuje wynagrodzenie w wysokości 15% minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie odrębnych przepisów - za każde posiedzenie.
2. Wynagrodzenie, o którym mowa w pkt 1 płatne będzie na podstawie listy obecności sporządzonej i podpisanej przez Przewodniczącego Komisji, a w razie jego nieobecności przez Zastępcę Przewodniczącego Komisji.
3. Wydatki na wynagrodzenie za udział w posiedzeniach GKRPA, szkoleniach, warsztatach, konferencjach oraz inne wydatki bieżące związane z funkcjonowaniem Komisji pokrywane są ze środków Programu. Decyzje o skierowaniu na szkolenia, warsztaty, konferencje podejmuje Burmistrz Strzyżowa na wniosek przewodniczącego Komisji.
4. Koszty podróży związane z podnoszeniem kwalifikacji oraz udziału w szkoleniach, warsztatach, konferencjach o których mowa powyżej rozliczane będą na zasadach ogólnych.

Zasady finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Strzyżów na
lata 2022 - 2025:

1. O przyznanie środków finansowych mogą ubiegać się osoby fizyczne i podmioty (organizacje i instytucje), o których mowa w Programie.
2. Wnioskodawcy mogą ubiegać się o uzyskanie środków wyłącznie na realizację zadań objętych Programem. Ich dokładne wskazanie jest warunkiem przyjęcia wniosku do rozpatrzenia.
3. Wnioski należy składać na formularzu, którego wzór stanowi załącznik Nr 2 do niniejszego Programu.
4. Wnioski należy składać nie później niż na 30 dni przed planowanym terminem rozpoczęcia realizacji zadania objętego Programem.
5. W wyjątkowych przypadkach Komisji przysługuje prawo rozpatrywania wniosków złożonych poza terminem, o którym mowa w ust. 4.
6. Burmistrzowi przysługuje prawo zlecenia Komisji realizację zadań objętych Programem w dowolnym czasie. Nie stosuje się wówczas terminu, o których mowa w ust. 4.
7. Wnioskodawcy nie przysługuje prawo do odwołania się od decyzji Burmistrza Strzyżowa lub GKRPA.
8. GKRPA zastrzega sobie prawo dokonania kontroli Wnioskodawcy, co do sposobu wykorzystania kwoty dofinansowania ze środków finansowych na realizację zadania w ramach Programu.

.....
(miejsowość i data)

Załącznik Nr 2 do Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów
Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
dla Gminy Strzyżów na lata 2022 – 2025

**Gminna Komisja Rozwiązywania
Problemów Alkoholowych
w Strzyżowie**

**Wniosek o przyznanie środków finansowych na realizację zadania w ramach Gminnego
Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Strzyżów na lata 2022 - 2025**

1. Wnioskodawca (pełna nazwa podmiotu lub imię i nazwisko wnioskodawcy):

Nazwa:

Adres:

Numer tel. kontaktowego:

2. Nazwa programu, projektu, przedsięwzięcia, imprezy, akcji:

.....

3. Współorganizatorzy.....

.....

**4. Dokładne wskazanie realizowanego zadania oraz punktu Gminnego Programu
Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii.**

.....

.....

.....

.....

5. Wnioskowana kwota:.....

6. Opis przedsięwzięcia wraz z uzasadnieniem.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

7. Dane dotyczące przedsięwzięcia:

cel główny przedsięwzięcia:

.....

.....

.....

cele szczegółowe przedsięwzięcia:

.....

.....

.....

planowana liczba osób objętych działaniem (proszę podać przedział wiekowy i przypuszczalną liczbę uczestników)

.....

.....

.....

termin realizacji:

8. Przeznaczenie wnioskowanej kwoty.

WYSZCZEGÓLNIENIE	kwota
Zakup materiałów (wskazać jakie)	
Nagrody (wyszczególnić)	
Zakup pozostałych usług (jakich?)	
Inne wydatki (jakie?)	
ŁĄCZNIE	

9. Źródła finansowania:

- środki własne zł
- inne źródła (sponsorzy, dotacje) zł
- oczekiwana kwota dofinansowania zł
- całkowity koszt przedsięwzięcia zł

10. Po wykonaniu zadania Programu realizator w terminie 14 dni zobowiązany jest do złożenia sprawozdania z realizacji zadania. Sprawozdanie należy złożyć w Kancelarii Ogólnej Urzędu Miejskiego w Strzyżowie.

Brak złożenia sprawozdania w terminie, stanowić będzie podstawę do pozbawienia wnioskodawcy możliwości przyznania środków finansowych na realizację zadania w ramach Programu w danym roku budżetowym.

11. Oświadczenia:

- oświadczam, że w przypadku otrzymania środków finansowych na realizację przedstawionego zadania, zobowiązuję się do jego realizacji w sposób opisany we wniosku,
- oświadczam, że powyższe zadanie mieści się w zadaniach statutowych kierowanej przeze mnie jednostki*.

Imię i nazwisko osób odpowiedzialnych za realizację przedsięwzięcia:

1.
2.
3.

Uwaga:

Wydatkowanie niezgodne z kalkulacją planowanych kosztów może skutkować niesfinansowaniem zadania.

.....
Podpis osoby umocowanej
do reprezentowania podmiotu

Załączniki:

Harmonogram działań/program zajęć/scenariusz.

*Nie dotyczy osób fizycznych

Decyzja Burmistrza Strzyżowa/Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Strzyżowie o dofinansowaniu:

kwota przyznanego dofinansowania:

.....
(podpis)

**Sprawozdanie z realizacji zadania
Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Strzyżów na lata 2022 - 2025**

.....
(nazwa podmiotu/imię i nazwisko wnioskodawcy)

.....
(nazwa zadania)

realizowanego w okresie od do

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE

1. Opis realizowanego przedsięwzięcia (zgodnie z planowanymi działaniami określonymi we wniosku).

2. Informacje o uczestnikach (liczba i charakterystyka).

3. Osiągnięte rezultaty przedsięwzięcia.

Potwierdzam realizację zadania finansowanego z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Strzyżów na lata 2022 – 2025.

.....
(miejsowość i data)

.....
podpis osoby umocowanej
do reprezentowania podmiotu

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ
Tomasz Grodzki

Ust>Konf>beh>client>pri-name

PROTOKÓŁ GŁOSOWANIA
z dnia 31 marca 2022 r.

Punkt porządku obrad	Przedmiot głosowania	TAK	NIE	WSTRZ
3	W sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy Strzyżów na lata 2022 -2025.	21	0	0

Głosy oddane:

Grzegorz BARAN	TAK
Anna FAŁARA	TAK
Tomasz GRODZKI	TAK
Maria KŁĘCZEK	TAK
Andrzej KRUCZEK	TAK
Urszula MENDELOWSKA	TAK
Mieczysław NIEMIEC	TAK
Mateusz NOWAK	TAK
Andrzej PAJĄK	TAK
Wiktor RUSZAŁA	TAK
Maria SIUTA	TAK
Małgorzata SOŁTYS	TAK
Zofia STRZĘPEK	TAK
Krzysztof SZLACHTA	TAK
Piotr TOMKOWICZ	TAK
Tomasz WÓJTOWICZ	TAK
Grzegorz ZAMORSKI	TAK
Tadeusz ZIĘBA	TAK
Kazimierz ZIMNY	TAK
Maciej ZIOBRO	TAK
Daniel ZŁOTEK	TAK

4	W sprawie przyjęcia Gminnego Programu Osłonowego "Korpus Wsparcia Seniorów" na rok 2022 w Gminie Strzyżów.	21	0	0
---	--	----	---	---

Głosowanie jawne

Liczba uprawnionych do głosowania: 21

Liczba oddanych głosów: 21

Rezultat głosowania: **Przyjęto**

Głosy oddane:

Grzegorz BARAN	TAK
Anna FAŁARA	TAK

